

EUROPEAN COURT OF HUMAN RIGHTS
COUR EUROPÉENNE DES DROITS DE L'HOMME

© Avrupa Konseyi/Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi, 2015. Bu çeviri, Avrupa Konseyi'nin İnsan Haklarına Destek Fonu'nun desteğiyle hazırlanmıştır (www.coe.int/humanrightstrustfund). Mahkeme'yi bağlamamaktadır. Daha fazla bilgi için, bu belgenin sonunda bulunan yazarın telif hakkı ile ilgili kısmı okuyabilirsiniz.

© Council of Europe/European Court of Human Rights, 2015. This translation was commissioned with the support of the Human Rights Trust Fund of the Council of Europe (www.coe.int/humanrightstrustfund). It does not bind the Court. For further information see the full copyright at the end of this document.

© Conseil de l'Europe/Cour européenne des droits de l'homme, 2015. La présente traduction a été effectuée avec le soutien du Fonds fiduciaire pour les droits de l'homme du Conseil de l'Europe (www.coe.int/humanrightstrustfund). Elle ne lie pas la Cour. Pour plus de renseignements veuillez lire l'indication de copyright/droits d'auteur à la fin du présent document.

BÜYÜK DAİRE

TARAKHEL/İSVİÇRE

(Başvuru n° 29217/12)

KARAR
[ALINTI]

STRAZBURG

4 Kasım 2014

İş bu karar kesindir. Şekli düzeltmelere tabi tutulabilir.

Tarakhel/İsviçre davasında,

12 Şubat ve 10 Eylül 2014 tarihlerinde,

Başkan, Dean Spielmann,

Yargıçlar, Josep Casadevall,

Guido Raimondi,

Mark Villiger,

Isabelle Berro-Lefèvre,

András Sajó,

Ledi Bianku,

Nona Tsotsoria,

Işıl Karakaş,

Nebojša Vučinić,

Julia Laffranque,

Linos-Alexandre Sicilianos,

Helen Keller,

André Potocki,

Paul Lemmens,

Helena Jäderblom,

Paul Mahoney,

ve *Hukukçu* Lawrence Early'den müteşekkil Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi (Büyük Daire) yapılan müzakereler sonucunda aşağıdaki kararı vermiştir :

USUL

1. Bu davanın temelinde İsviçre Konfederasyonu aleyhine Lozan'da ikamet eden sekiz afgan vatandaşı (toplucu « başvuranlar ») olan 1971 doğumlu Bay Golajan Tarakhel (« birinci başvuran »), onun eşi 1981 doğumlu Bayan Maryam Habibi (« ikinci başvuran ») ve altı küçük çocukları, 1999 doğumlu Arezoo, 2001 doğumlu Mohammad, 2003 doğumlu Nazanin, 2005 doğumlu Shiba, 2008 doğumlu Zeynab ve 2012 doğumlu Amir Hassan, tarafından Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi'ne 10 Mayıs 2012 tarihinde İnsan Hakları ve Temel Özgürlüklerin Korunmasına ilişkin Sözleşme'nin (« Sözleşme ») 34. maddesi uyarınca yapılmış bir başvuru (n° 29217/12) bulunmaktadır.

2. Başvuranlar, mültecilere hukuksal destek servisi (MHDS) adına Bayan Chloé Bregnard Ecoffey tarafından temsil edilmektedirler. İsviçre hükümeti (« hükümet ») federal hukuk ofisinin insan haklarının uluslararası korunması birimi şefi olan kendi görevlisi Bay Frank Schürmann tarafından temsil edilmiştir.

3. Sözleşme'nin 3. ve 8. maddelerini ileri sürerek başvuranlar, İtalya'ya gönderilmeleri halinde özellikle barınacak yer bulamayacak olmalarından dolayı veya kalacakları yerlerin insanlık dışı ve aşağılayıcı şartlarda bulunması tehlikesinden dolayı insanlık dışı ve aşağılayıcı muameleye maruz kalacaklarını iddia etmişlerdir. Bu tehlike, İtalya'da sığınma talebinde bulunanları karşılama konusundaki uygulamada yaşanan sistematik eksiklikler nedeniyle bu kişiler ile bireysel olarak ilgilenilebileceğine dair hiçbir teminat verilemiyor olmasından kaynaklanmaktadır.

Sözleşme'nin 13. ve 3. maddeleri çerçevesinde başvuranlar ayrıca, İsviçreli yetkililerin onların kişisel durumlarını yeteri kadar dikkatli bir şekilde incelemediklerini ve ailevi durumlarının dikkate alınmadığını savunmaktadırlar.

4. 25 Haziran 2012 tarihinde başvuru hükümete tebliğ edilmiştir.

5. 24 Eylül 2013 tarihinde başvurunun aktarıldığı Guido Raimondi, Danutė Jočienė, Peer Lorenzen, András Sajó, Işıl Karakaş, Nebojša Vućinić, Helen Keller ve kalem müdür Stanley Naismith'den oluşan Daire davadan, bunun Büyük Daire'de görülmesi için çekilmiştir. Bu karara, konuyla ilgili fikirleri sorulan taraflardan hiçbirisi itiraz etmemiştir (Sözleşme'nin 30. maddesi ve İç tüzüğün 72. maddesi). Büyük Daire'nin Sözleşme'nin 26 §§ 4 ve 5 maddesi ile İç tüzüğün (« Tüzük ») 24. maddesine uygun olacak şekilde oluşturulmuştur. Son tartışmalar sırasında, bunlara katılmayacak olan Ineta Ziemele'in ve Peer Lorenzen'in yerlerini yedek hakimler Paul Lemmens ve Nona Tsotsoria doldurmuştur (Tüzüğün 24 § 3 maddesi).

6. Başvuranlar gibi hükümet de başvurunun kabul edilebilirliği ve içeriğiyle ilgili yazılı görüşlerini sunmuştur (Tüzüğün 59 § 1 maddesi). Ayrıca, Mahkeme başkanının yazılı usule müdahale etmelerine izin verdiği (Sözleşme'nin 36 § 2 maddesi ve Tüzüğün 44 § 3 maddesi) İtalyan, Hollanda, İsveç, Norveç ve İngiliz hükümetleriyle birlikte *Defence for Children* kuruluşu, Avrupa'da birey hakları danışma merkezi (ABHDM), Sığınmacılar ve sürgün edilenler ile ilgili Avrupa konseyi (MSAK) ve Uluslararası af örgütü (Amnesty International) de görüşlerini sunmuşlardır. İtalyan hükümeti ayrıca sözlü usule de katılmaya davet edilmiştir.

7. 12 Şubat 2014 tarihinde Strazburg'da, İnsan hakları sarayında kamuya açık bir duruşma düzenlenmiştir (İç tüzüğün 59 § 3 maddesi).

Bu duruşmada şu kişiler bulunmuştur :

– *Hükümet adına*

BAY. F. SCHÜRMAN, federal hukuk ofisinin insan haklarının uluslararası korunması birimi şefi, federal hukuk ve polis bölümü, *görevli,*

BAY B.DUBEY, Avrupa hukuku ve Schengen/Dublin koordinasyonu birimi şef yardımcısı, federal hukuk bürosu, federal hukuk ve polis bölümü, *danışman,*

BAYAN D. STEIGER LEUBA, bilimsel ortak, insan haklarının uluslararası korunması birimi, federal hukuk bürosu, federal hukuk ve polis bölümü, *danışman,*

BAY J. HORNI, bölüm şef yardımcısı, Dublin bölümü, göçmenler federal bürosu, federal hukuk ve polis bölümü, *danışman,*

BAYAN V. HOSAF, İtalyan iç işleri bakanlığında « Dublin » bağlantısı görevlisi, göçmeler federal bürosu, federal hukuk ve polis bölümü, *danışman.*

– *başvuranlar adına*

BAYAN C. BREGNARD ECOFFEY, MHDS sorumlusu, *hukukçu,*

BAYAN K. POVLAKE, *danışman.*

– *İtalyan hükümeti adına (üçüncü şahıs)*

BAYAN P. ACCARDO, *görevli,*

BAY G. MAURO PELLEGRINI, *görevli.*

Mahkeme, Bay Schürmann ve Horni'nin olduğu gibi Bayan Bregnard Ecoffey, Povlakic ve Accardo'nun de bildirimlerini ve hakimler tarafından sorulan sorulara verdikleri cevapları dinlemiştir.

OLAYLAR

I. DAVANIN KOŞULLARI

8. Olaylar şu şekilde özetlenebilir :

9. Belirlenemeyen bir tarihte birinci başvuran Afganistan'ı Pakistan'a gitmek üzere terk etmiştir. Orada ikinci başvuran ile karşılaşmış ve onunla evlenmiştir. Her ikisi de oradan 15 yıl boyunca yaşayacakları İran'a geçmişlerdir.

10. Belirlenemeyen bir tarihte, çift çocuklarıyla birlikte İran'dan Türkiye'ye gitmek üzere ayrılmış, oradan gemiyle İtalya'ya geçmiştir. İtalyan hükümetinin Mahkeme'ye sunduğu görüşlerine eklediği italyan polislerinin tespitlerine ve eşkâle ilişkin kayıtlara göre başvuranlar (çift ve beş çocukları) 16 Temmuz 2011 tarihinde Calabre kıyılarına varmışlar ve yetkililere sahte kimlik belgeleri sunmaları üzerine derhal EURODAC

kimlik tespiti (fotoğraf çekimi ve parmak izi) işlemlerine tabi olmuşlardır. Aynı gün, çift ve beş çocukları Stignano ilçesinin (Reggip de Calabre bölgesi) kendilerine tahsil edilen misafirhaneye yerleştirilmişlerdir. Başvuranlar burada, gerçek kimliklerinin tespit edilmesinden sonra 26 Temmuz 2011 tarihinde Pouilles bölgesinde yer alan Bari şehrindeki karşılama merkezine (*Centro di Accoglienza per Richiedenti Asilo*, « CARA ») gönderilmelerine kadar kalmışlardır.

11. Başvuranlara göre bu merkezdeki yaşama koşulları özellikle, uygun hijyen sisteminin kurulmamış, ortamın çok kalabalık ve orada kalanlar arasında şiddetin hakim olmasından dolayı kötüdür.

12. 28 Temmuz 2011 tarihinde başvuranlar izinsiz olarak Bari'deki CARA'dan ayrılmışlardır. Daha sonra, 30 Temmuz 2011 tarihinde EURODAC sistemine tekrar kaydedilene kadar kalacakları Avusturya'ya gitmişler, orada sığınma talebinde bulunmuşlardır. Ancak, bu talep reddedilmiştir. 1 Ağustos 2011 tarihinde Avusturya, İtalyan yetkililerden başvuranları gözetimleri altına almalarını talep etmiştir. Bu talep 17 Ağustos 2011 tarihinde şekli olarak kabul edilmiştir. Belirli olmayan bir tarihte başvuranlar İsviçre'ye gitmişlerdir. 14 Kasım 2011 tarihinde başvuranların kaybolmasından dolayı avusturyalı yetkililer italyan meslektaşlarına onların nakillerinin gerçekleştirilemeyeceğini bildirmişlerdir.

13. 3 Kasım 2011 tarihinde başvuranlar İsviçre'de sığınma talebinde bulunmuşlardır.

14. 15 Kasım 2011 tarihinde ilk iki başvuran federal mülteciler bürosu (FMB) tarafından dinlenmişlerdir. Başvuranlar isviçreli yetkililere İtalya'daki yaşama koşullarının zor olduğunu ve birinci başvuranın bu ülkede iş bulmasının imkansız olduğunu anlatmışlardır.

15. 22 Kasım 2011 tarihinde FMB, italyan yetkililerden başvuranlar ile ilgilenmelerini istemiştir. Karşılıklı verilen görüşlerde İsviçre hükümeti ve italyan hükümeti bu talebin zımnen kabul edildiği konusunda hem fikirdirler.

16. 24 Ocak 2012 tarihli bir kararla FMB, başvuranların sığınma talebini reddetmiş ve onların İtalya'ya gönderilmelerine karar vermiştir. İdari yetkili, « İtalya'da yaşam koşullarının zor olması gönderilme kararının uygulamasına engel olamayacağını, başvuranları italyan yetkililerin desteklemesinin gerekli olduğunu ve isviçreli yetkililerin İtalya'nın yerini alamayacaklarını » bildirmiştir. Yetkili, dosyadaki açıklamalardan, « başvuranların İtalya'ya dönmeleri halinde hayatlarının tehlikede olacağına dair herhangi bir bilginin olmadığı » sonucuna varmıştır.

17.2 Şubat 2012 tarihli dilekçeleri ile başvuranlar federal idari mahkemesine itirazda bulunmuşlardır. Bu başvurularını desteklemek için, İtalya'da sığınma talebinde bulunanları karşılama şartlarının Sözleşme'nin 3. maddesini ihlal ettiğini ve federal yetkililerin bu şikayeti yeteri derecede dikkatle incelemediklerini iddia etmişlerdir.

18. 9 Şubat 2012 tarihli karar ile federal idari mahkemesi FMB'nin kararının tamamını onaylayarak itirazı reddetmiştir. Mahkeme, « her ne kadar karşılama ve sosyal hizmet uygulamasında eksiklikler tespit ediliyor ve sığınma talebinde bulunanlar ile yetkililer ve yardım kuruluşları her zaman ilgilenemiyor ise de » dosyada, « İtalya'nın uluslararası kamu hukukundan kaynaklanan sorumluluklarına riayet edeceğine ilişkin karineyi bertaraf etmeyi » sağlayacak hiçbir bilginin olmadığını belirtmiştir. Başvuranların davranışları ile ilgili olarak, « İsviçre'ye gitmeye karar vererek italyan yetkililere onların durumu ile ilgili yükümlülüklerini yerine getirme şansını vermemiş » oldukları kanaatine varmıştır.

19. 13 Mart 2012 tarihinde, başvuranlar FMB'den onların İsviçre'ye sığınma talep etmelerine izin verilmesini ve bununla ilgili işlemlerin tekrar başlatılmasını istemişlerdir. Kişisel durumları hakkında derinlemesi bir incelemenin yapılmadığını savunmuşlardır. Bu talep FMB tarafından federal idari mahkemesine yöneltilmiştir. Mahkeme bu talebi 9 Şubat 2012 tarihli kararın düzeltilmesi talebi olarak değerlendirmiş ve bu talebi, 21 Mart 2012 tarihinde başvuranların ilk davaları sırasında ileri süremedikleri hiçbir yeni unsuru ileri sürmedikleri gerekçesiyle reddetmiştir. Başvuranlar taleplerini İtalya'da geçirdikleri zamana ilişkin olarak ve çocuklarının İsviçre'de okula başlayabildikleri konusunda yaptıkları daha detaylı açıklamaya dayandırmışlardır.

20. Başvuranlar, Mahkeme kalemine 15 Mayıs tarihinde ulaşan 10 Mayıs 2012 tarihli bir mektupla Mahkeme'ye başvurmuşlar ve geçici bir tedbir olarak, İsviçre hükümetinden başvurularının Mahkeme tarafından inceleneceği süre boyunca İtalya'ya gönderilmelerinin askıya almasını talep etmişlerdir.

21. 18 Mayıs 2012 tarihli faksla, Mahkeme kalemi İsviçre hükümetinin görevlisine, başvuruyu inceleyen dairenin başkanı olan hakimin, Mahkeme iç tüzüğü'nün 39. maddesi uyarınca, Mahkeme'nin ilgili başvuru hakkında karar vermesine kadar başvuranların İtalya'ya gönderilmemelerine karar verdiğini bildirmiştir.

(...)

III. İLGİLİ AVRUPA BİRLİĞİ HUKUKU

(...)

35. Dublin II yönetmeliği yakın zamanda, Avrupa Parlamentosu'nun n° 604/2013 sayılı ve Konsey'in 26 Haziran 2013 tarihli yönetmeliği (« Dublin III yönetmeliği ») ile değiştirilmiştir. Buradaki amaç « Dublin » sisteminin etkisinin artırılması ve « Dublin » uygulamasına tabi olmuş kişilerin hukuksal garantilerinin güçlendirilmesidir. Bu yönetmelik aynı zamanda aile birliğinin korunması ve özellikle kendisine refakat edilmemiş çocukların ve özel bir koruma gerektiren diğer kişilerin ihtiyaçlarına dikkat çekmeyi hedeflemektedir. (...)

Madde 6*Çocuklar lehine garantiler*

« 1. İşbu yönetmeliğin öngördüğü uygulamalarda devletler için en önemli husus çocuğun yüksek yararadır.

(...)

3. Üye devletler, çocuğun yüksek yararını değerlendirirken yakın işbirliği içerisinde olup, özellikle aşağıdaki etkenleri dikkate almaktadırlar:

- a) ailenin bir araya getirilme imkanları ;
- b) çocuğun refahı ve sosyal gelişimi ;
- c) çocuğun özellikle insan ticareti mağduru olabilecek olması halinde emniyet ve güvenlikle ilgili hususlar ;
- d) olgunluğuna ve yaşına bağlı olarak çocuğun fikri. »

(...)

HUKUK

(...)

I. SÖZLEŞME'NİN 3. MADDESİNİN İHLAL EDİLDİĞİ İDDASI HAKKINDA**A. Tarafların iddiaları***1. Başvuranlar*

57. Başvuranlar, İtalya'daki sığınma talep edenleri karşılama uygulamasında daimi eksikliklerin bulunduğunu iddia etmektedirler. Onlara göre bu eksiklikler, bir yandan kimlik tespitine ilişkin uygulamanın ağır işlemesi nedeniyle bu birimlere girişin zor olmasına, diğer yandan da, bu birimlerin her halükarda yetersiz insan barındırma kapasitelerine ve son olarak da, müsait yer olan birimlerde süre gelen kötü yaşam koşullarına dayanmaktaydı. Başvuranlar iddialarını aşağıdaki kuruluşlar tarafından yapılan tespitlere dayandırmaktadırlar : İsviçre mültecilere yardım kuruluşu (Organisation suisse d'aide aux réfugiés (OSAR)), *İtalya : karşılama şartları, sığınma talebinde ve aralarında özellikle Dublin yönetmeliği çerçevesinde İtalya'ya geri gönderilmiş olanların bulunduğu korunmadan faydalananların güncel durumları*, Berne, ekim 2013 (« OSAR raporu ») ; Maria Bethke ve Dominik Bender, Proasyl, *Zur Situation von Flüchtlingen in Italien*, 28 Şubat 2011, www.proasyl.de (« Proasyl raporu ») ; Avrupa cizvit mülteci servisi (Jesuit Refugee Service-Europe (JRS)), *Dublin II ülke bilgi notları. Ülke: İtalya*, Kasım 2011 (« JRS raporu ») ; Birleşmiş

Milletler Mülteciler Yüksek Komiserliği, İtalya'da mültecilerin korunmasının önemli yönleri hakkındaki tavsiye kararı (*UNHCR Recommendations on important aspects of refugee protection in Italy*), Temmuz 2012 (« HCR'in 2012 tavsiye kararları »); 18 Eylül 2012 tarihinde Avrupa Konseyi İnsan Hakları Komiseri Nils Muižnieks'in 3-6 Temmuz tarihlerinde İtalya'ya yaptığı ziyaret sonrası yayınlanan rapor (« İnsan Hakları Komiserinin 2012 raporu »); Dublin II yönetmeliğinin uygulanması hakkında Avrupa teknik dayanışma ağı, 19 Aralık 2012 tarihli İtalya hakkında Dublin II düzenleme ulusal raporu (« Dublin II Avrupa ağı'nın 2012 raporu »).

a) Kimlik tespiti uygulamasının ağırlığı

58. Başvuranlar, sığınma talebinde bulunanların CARA'larda veya SPRAR (*Sistema di protezione per richiedenti asilo e rifugiati*) ağına bağlı kuruluşlarda barınma haklarının « ancak, onların sığınma taleplerinin polis tarafından şekli olarak kayıt edilmesinden (*verbalizzazione*) itibaren etki doğurduğunu » savunmaktadırlar. Ancak, onlara göre, uygulamada, ilgili kişilerin emniyet müdürlüğünün göçmenler şubesine haber verilmesi anı ile bunların kayıt edilmesi anı arasında birçok hafta hatta ay geçmektedir. Bu süre zarfında insanlar barınacak hiçbir yer bulamamaktadırlar. Başvuranlara göre, bu tespit İsviçre mültecilere yardım kuruluşu (OSAR) ve *borderline-europe* kuruluşu tarafından verilen bilgilere dayanan Frankfurt idari mahkemesinin 9 Temmuz 2013 tarihli kararında (...) açıkça belirtilmiştir. Bu durumda, yasaca öngörülmüş idari bir usulün uygulamaya konulmasına ilişkin sorunlar yaşanacaktır. Buna rağmen başvuranlar, Dublin yönetmeliği kapsamında İtalya'ya gönderilen sığınmacıların durumlarının biraz daha farklı olduğunu kabul etmektedirler. Bu kişiler orada teorik olarak, CARA'lara veya SPRAR ağına bağlı kuruluşlara derhal girebildikleri gibi belediyenin tahsis ettiği ve 2008-2013 yılları için sığınmacılar Avrupa fonu (« SAF ») tarafından finanse edilen proje çerçevesinde hizmet veren kuruluşlara da kabul edilmektedirler.

b) Karşılama birimlerinin barındırma kapasiteleri

59. Başvuranlar, SAF tarafından finanse edilen kuruluşların Dublin yönetmeliği kapsamında gönderilen kişilere tahsil edildiğini bilmektedirler. Ancak, burada müsait olan yer sayısının nakledilen kişi sayısına oranla yetersiz kaldığını ileri sürmektedirler. OSAR raporuna atıfta bulunarak 2012 yılında 2981'i İsviçre'den olmak üzere, nakledilen 3551 kişi için, sadece 220 kişilik yer bulunduğunu savunmaktadırlar.

60. CARA ve SPRAR'lardaki müsait yerlere ilişkin olarak, başvuranlar Dublin çerçevesinde gönderilmiş olan kişilerin buralara girişlerinin zor olduğunu savunmaktadırlar.

61. SPRAR ağına bağlı kuruluşlar ile ilgili olarak başvuranlar, OSAR raporuna dayanarak 2012 yılında barınma imkanı bulmuş kişilerin sadece

%5'nin Dublin yönetmeliği kapsamında nakledilen kişiler olduğunu ve bu şekilde barınma imkanı bulmuş % 5 oranındaki kişilerin sadece % 6,5'nin İsviçre'den gönderilenler olduğu vurgulamaktadırlar. Oysa ki, Dublin yönetmeliği çerçevesinde gerçekleştirilen nakil işlemlerinin % 85'ini İsviçre'den İtalya'ya yapılan nakiller oluşturmaktadır. Başvuranlar, « Dublin » yöntemi ile gönderilen birçok insanın barınma konusunda çaresiz kaldıklarını belirtmektedirler. Ayrıca, İtalya'ya gönderilen aileler ile ilgili olarak başvuranlar, aile bireylerinin çoğu zaman birbirlerinden ayrı bir şekilde barınabilme imkanı bulabildiklerini eklemiştir.

62. Başvuranlar, ayrıca, « Dublin » gönderme usulüne konu olmuş olsun olmasın, genel olarak, diğer sığınma talebinde bulunanların barınmalarına ilişkin bilgileri de vermişlerdir. Bu konuda, 2011 yılında İtalya'ya sığınma talebinde bulunanların sayısı 34 115, 2012 yılında 15 715 olup, bu sayı 2013 yılında artış göstermiştir. OSAR raporuna göre 2012 yılında İtalya'da yaşayan sığınmacıların sayısı 64 000'ne ulaşmaktaydı. Ancak, yine bu rapora göre CARA'ya ait birimlerde 8000 kişilik yer bulunmaktaydı. Bu durumda, çok uzun bekleme listeleri olup, buraya başvuranların kabul edilme yönünde gerçekçi hiçbir beklentileri yoktu.

63. SPRAR'a ait birimlere gelince, OSAR raporu müsait yer sayısının 4800 olduğunu, bekleme listesindeyse 5000 kişinin bulunduğunu belirtmektedir. Aynı rapor, iki diğer kuruluş olan Caritas ve JRS'e göre kabulün altı aylık bir süre ile sınırlı olduğu SPRAR'ın birimlerine kabul edilen kişilerin sadece % 6'sının iş bulabildiklerini ve italyan toplumuna profesyonel olarak entegre olabildiklerini ortaya koymuştur.

64. Sadece sığınma talebinde bulunanlara değil, muhtaç durumda olan herkese açık olan belediyelere ait konuk evlerine gelince, buralarda müsait olan yer sayısı ihtiyacın çok altında kalmaktadır. OSAR'ın raporuna göre Roma şehrinde 1300 kişilik yer olup, 1000 kişilik bekleme listesi halihazırda beklemektedir ve yer bulmak için gerekli süre en az üç aydır. Milan'da sadece 400 kişilik yer olup, aile üyeleri genelde birbirlerinden ayrı kalmak zorunda kalmaktadırlar. Başvuranlar, her ne kadar bazı belediyeler aileler için sosyal konutlar tahsis ediyorlarsa da, bunu yetersiz sayıda gerçekleştirildiği ve bekleme süresinin on yılı bulduğunu eklemektedirler. Ayrıca, başvuranlar, dini kuruluşlar ve sivil toplum kuruluşları tarafından önerilen barınma çözümlerinin talepte bulunanların sayısına yetmediğini işaret etmektedirler. Son olarak, işsizlik oranının arttığı İtalya'daki ekonomik durumun sığınmacılara iş bulma imkanı vermeyecek olmasından dolayı onlara serbest konut pazarı kapalıdır.

65. Sonuç olarak, başvuranlar, farklı karşılama merkezlerindeki müsait yerlerin çok az olmasından dolayı birçok sığınmacı, hatta küçük çocukları olan aileler, sağlığa zararlı koşullardaki işgal edilmiş binalarda (squat), güvenli olmayan daha farklı yerleşim birimlerinde veya sokaklarda yaşamak zorunda kaldıklarını iddia etmektedirler. Örnek olarak, OSAR raporuna göre Roma şehrinde 1200 ile 1700 arası değişen sayıdaki insanın güvenli

olmayan koşullarda barınabildiklerini ve tüm İtalya'da da 2300 ile 2800 arası insanın sokakta uyumak zorunda olduğu gösterilmiştir.

c) Müsait olan birimlerde barınma koşulları

66. Başvuranlar, CARA'lar başta olmak üzere, yapılan karşılamanın ilgili talimat hükümlerine aykırı olduğunu ileri sürmüşlerdir. *Borderline-europe* kuruluşunun bir tespitine atıfta bulunarak Trapani'deki (Sicilya) CARA'da 15 m²'lik bir yere beş ile altı kişinin yerleştirildiğini ve bunların yerdeki minderlerde yatmak zorunda kaldıklarını iddia etmişlerdir. Bu merkezlerde aynı zamanda sağlık koşullarına ve izdihama ilişkin sorunlar yaşanmaktadır. İzdiham tüm CARA'ların ortak sorunu olup özellikle, çocuklar üzerinde yıkıcı etkileri bulunmaktadır. Bu etki Milan'da olduğu gibi, aile birliğinin düzenli olarak gözetilmediği durumlarda daha da artmaktadır. Mineo'daki (Sicilya) CARA'ya yerleştirilmiş olanlar para yardımı almamaktadırlar. Buradaki sağlık koşulları güven verici olmayıp, sağlık hizmetlerinden yararlanma imkanı kısıtlı olup, buralar fuhuş gibi suçların işlenmesi için uygun ortamı oluşturmaktadırlar.

67. Görüşlerinde başvuranlar özellikle, Birleşmiş Milletler Mülteciler Yüksek Komiserliği'nin 2012 tarihli tavsiye kararı ile İnsan Hakları Komiseri'nin 2012 tarihli raporuna atıfta bulunmuşlardır. Ayrıca, başvuranlar, İtalya'ya gönderilme durumunda, Avrupa talimatlarına uygun karşılama şartlarının bulunmamasından dolayı, sığınma talebinde bulunanların % 50'sinin kötü muamele ile karşılaşma riskiyle karşı karşıya olduğunu bildiren Frankfurt idare mahkemesinin 9 Temmuz 2013 tarihli kararına da büyük önem vermişlerdir.

68. Son olarak, başvuranlar, İsviçre hükümetinin onlarla ilgilenileceğini belirten hiçbir belgeyi sunmadığını savunmaktadırlar. Onlara göre, İtalyan hükümetinden onların temiz koşullarda ve birbirlerinden ayrılmadan kalacaklarına ilişkin olarak asgari bir teminat bile alınmamıştır. İtalya'da buldukları zaman iki günü boyunca kaldıkları Bari'de bulunan CARA'nın yaşam koşullarının içerideki izdihamdan ve bundan doğan şiddetten dolayı kabul edilemez olduğunu ileri sürmektedirler.

2. Hükümet

a) Kimlik tespiti işleminin ağırlığı

69. Hükümet başvuranlar tarafında belirtilen kimlik tespiti uygulamasının ağırlığından kaynaklanan zorluklara değinmemiştir.

b) Karşılama merkezlerinin barındırma kapasiteleri

70. Karşılama birimlerindeki barındırma kapasitesine ilişkin olarak hükümet, SAF tarafından finanse edilen birimlerde « Dublin » yönetmeliği çerçevesinde gönderilen sığınmacılara 235 kişilik yer tahsis edildiğini belirtmiştir. Ayrıca, hükümet, SPRAR ağının 2014-2016 dönemi için

16 000 yer kapasitesine ulaştırıldığını ileri sürmüştür. Hükümet özellikle, HCR'in 2012 tavsiye kararlarına ve Avrupa Konseyi İnsan Hakları Komiseri'nin 2012 raporuna ve Mahkeme'nin önceden bahsedilen *Mohammed Hussein* davasına ilişkin içtihadına ve bu tespitlerini takip eden aynı içerikteki diğer içtihatlarına (*Daytbegova et Magomedova/Avusturya* (karar), 4 Haziran 2013, n° 6198/12 ; *Abubeker/Avusturya ve İtalya* (karar), 18 Haziran 2013, n° 73874/11 ; *Halimi/Avusturya ve İtalya* (karar), 18 Haziran 2013, n° 53852/11 ; *Miruts Hagos/Hollanda ve İtalya* (karar), 27 Ağustos 2013, n° 9053/10 ; *Mohammed Hassan ve diğerleri/Hollanda ve İtalya* (karar), 27 Ağustos 2013, n° 40524/10 ; *Hussein Dürshi ve diğerleri/Hollanda ve İtalya* (karar), 10 Eylül 2013, n° 2314/10) atıfta bulunmuştur.

c) Müsait olan birimlerdeki barınma koşulları

71. Müsait olan birimlerdeki yaşam şartları ile ilgili olarak hükümet, aynı şekilde HCR'in 2012 tavsiye kararlarına ve Avrupa Konseyi İnsan Hakları Komiseri'nin 2012 raporuna atıf yaparak, İtalya'da karşılama talimatını düzenli bir şekilde ihlal eden bir uygulamanın olduğu sonucuna varılamayacağını varsaymaktadır. Hükümet, İtalya'ya yapacakları iadelerden genel olarak çekinecek hiçbir « Dublin » ülkesi tanımadığını ve ne HCR'nin ne de İnsan Hakları Komiseri'nin *M.S.S.* davasında yaptıkları gibi sözkonusu uygulamaya müdahale ettiklerini eklemiştir.

72. Başvuranların özel durumlarına gelince, 22 Kasım 2011 tarihinde, SAF'ın Dublin yönetmeliğinin 17. maddesine uygun olarak italyan yetkililere başvuranlarla ilgilenilmesi için bir başvuruda bulunduğunu belirtmiştir. Dublin yönetmeliğinin 18. maddesinde belirtilen iki aylık süre içerisinde bu başvuruya açık bir cevap verilmemiştir. Bu durum hükümete göre zımni bir kabul anlamına gelip, bu durum, o dönem İtalyan ve İsviçre hükümeti arasında bir teamül sayılmaktaydı.

73. Uygulama değişmiş olup, İtalya artık İsviçre'nin yapmış olduğu taleplere açıkça cevap vermeye başlamıştır.

74. Genel olarak, « Dublin » uygulaması çerçevesinde yapılacak bir nakil işlemi çok önceden hazırlanacak ve acil bir durumda gerçekleştirilebilecek bir tedbir değildir. Öyle ki, böyle bir durumda, İtalya'ya gelmeden önce, küçük çocukları olan aileler gibi, özel bir korunmaya ihtiyacı olan kişilerin durumlarının dikkate alınması mümkündür. İtalyan yetkililer ile bu konudaki iş birliği, özellikle, italyan iç işleri bakanlığında isviçreli bir yetkilinin bulunması sayesinde gayet olumlu yürümektedir. 2013 yılının başından beri italyan yetkililer sığınma talebinde bulunan kişiyle ilgilenmeyi kabul ettikleri kararda bu kişinin geleceği havaalanı ile kalacağı birimi belirtmek gibi yeni bir uygulama başlatmışlardır.

75. Her halükarda, 12 Şubat 2014 tarihindeki duruşmada hükümet, italyan yetkililer tarafından başvuranların İtalya'ya gönderilemeleri halinde

SAF'in finanse ettiği kuruluşlardan olan Bolonya'daki bir merkezde kalacakları konusunda bilgilendirildiğini açıklamıştır. Hükümet, başvuranların nakillerinin ve karşılama şartlarının italyan yetkililer tarafından nasıl öngörüldüğüne ilişkin daha fazla bir açıklamada bulunmamıştır.

3. *İtalyan, Hollanda, İsveç, Norveç ve İngiliz hükümetleri ile Defence for Children (çocuklar için koruma), AIRE merkezi, CERE ve Amnesty International (Uluslararası af örgütü) ve davaya katılan üçüncü kişilerin görüşleri*

a) **Kimlik tespiti işlemlerinin ağırlığı**

76. İtalyan hükümetinin görüşlerine göre 28 Ocak 2008 (n° 25/2008) tarihli kanun hükmündeki kararnamenin 20. maddesi uluslararası koruma talep edenlerin kimlikleri tespit edilene kadar yani, sığınma talepleri kaydedilmeden evvel en fazla yirmi gün boyunca ve bölge komisyonu tarafından sığınma taleplerinin incelenmesi için gerekli süre zarfında en fazla otuz beş gün CARA'lardan kalabileceklerdir. Taleplerinin kabul edilmesi halinde bir SPRAR'e kabul edilebilirler. Bununla birlikte, 30 Mayıs 2005 (n° 140/2005) tarihli kanun hükmünde kararnameye göre SPRAR birimlerinde müsait yer olmadığı durumlarda sığınma talebinde bulunanlar geçinmek için imkanları olmadığını göstermeleri halinde CARA'larda kalmaya devam edebilirler. Ancak, İtalyan hükümeti, sığınma talep edenlerin kimliklerinin tespit edilmesinden önce veya sonra CARA'lara girebilmek için haftalarca hatta aylarca beklemek zorunda oldukları muhtemel durumlar hakkında hiçbir bilgi vermemektedir. Buna rağmen, hükümet, bir sığınma talebinin incelenme süresinin 2012 yılında yetmiş iki gün, 2013 bu sürenin doksan iki gün olduğunu belirtmiştir. Hükümet bu süreleri bölge komisyonları tarafından tek tek her sığınma talep edenin en az bir saat boyunca dinleniyor olması ve sayıları on olan bölge komisyonlarının günde on talepten fazlasını değerlendirebilecek maddi donanımına sahip olmamasıyla açıklamaktadır. 4 Eylül 2013 (n° 97/2013) tarihinde yürürlüğe giren kanun, sığınma taleplerinin incelenme sürecini hızlandırmak için belirli sayıda ek bölümün kurulmasını sağlamıştır.

77. Davaya katılan diğer üçüncü kişiler bu sorunun uygulamadaki durumu hakkında İsviçre hükümetinin yaptığı açıklamalardan daha fazlasını yapmamışlardır.

b) **Karşılama birimlerinin ağırlama kapasiteleri**

78. İtalyan hükümeti görüşlerinde 17 Eylül 2013 tarihli kararname ile iç işleri bakanının SPRAR ağının kapasitesini 2014-2016 döneminde 16000 yer kapasitesine sahip olacak şekilde ikiye katlamaya karar verdiğini açıklamıştır. Bu ağ, şu an için, 1230 kişilik yeri bu kararname ile oluşturulmuş 9630 kişilik yere sahiptir. Ayrıca, 7 Ekim 2013 tarihli bir

genelge, Sicilya kaymakamlarına özellikle özel sektöre başvurarak, sığınma talep edenleri ağırlayabilmek için ek birimler belirlemeleri konusunda çağrıda bulunmuştur. Şu an için toplam yer sayısı 1834 olan kırk adet bu birimlerden tespit edilmiştir. Sığınmacı sayısının artması halinde etkin hale gelecek hali hazırda altı tane daha başka birim bulunmaktadır. Ayrıca, İtalyan hükümetine göre 2013 yılının ilk altı ayında (15 Haziran 2013) yapılan sığınma talepleri 14184'e ulaşmıştır. Son olarak, 12 Şubat 2014 tarihli duruşmada İtalyan hükümeti temsilcisi geçen iki sene boyunca kaydedilen sığınmacı akınını «dramatik bir durum» şeklinde yorumlamıştır.

79. Hollanda, İsveç, Norveç ve İngiliz hükümetleri İsviçre hükümetinin tutumuna esasen katılmaktadırlar. Onu gibi, HCR'in Yunanistan için yaptığının aksine, İtalya'ya bazı korumasız grupların gönderilemesinin durdurulması çağrısında bulunmadığını savunmaktadırlar.

80. İsveç hükümeti, İtalya ve sığınma için Avrupa destek bürosunun (EASO) 4 Haziran 2013 yılında sığınma talebinde bulunanları karşılamının iyileştirilmesi amacıyla hazırlanan özel destek planını (*Special Support Plan*) imzaladıklarını belirtmiştir. Ayrıca, İtalya'ya yapılan «Dublin» iadeleri, her iki ülke yetkilileri arasında yapılacak, özellikle, refakatsiz çocuklar gibi korunmaya muhtaç gruplar sözkonusu olduğunda daha da derinlemesine olacak düzenli bilgi alışverişine konu olacaktır.

81. İngiliz hükümeti, başvuranların, kalacakları yerin durumunun değerlendirilmesi için başta Proasly raporu olmak üzere atıfta buldukları raporların, «sığınma talebinde bulunanlar», «sığınma hakkı tanınmış olanlar» ve «sığınma talebi reddedilmiş olanlar» kavramları arasında ayırım yapmayı genellikle unuttuklarını ileri sürmüştür. Oysa ki, «karşılama talimatı»nın sadece geçici bir konuma sahip olan sığınma talebinde bulunanlara uygulanıyor olmasına rağmen, sığınmacılara uygulanan «niteleme talimatı»nın bunları ülke vatandaşları ile iş bulma, eğitim ve sosyal güvenlik gibi haklar bakımından eşit konumda tutuyor olmasından dolayı böyle bir ayırım büyük önem taşımaktadır. Bu itibarla, bu raporlardaki veriler hatalıdır. Örneğin, İngiliz hükümeti OSAR raporunun Roma'daki Tor Marancia birimindeki şartları, orada sığınmacı konumunda olan afgan erkeklerinin barındığını bilmesine rağmen eleştirdiğini ileri sürmektedir.

82. *Defence for Children* (Çocuklar için koruma) kuruluşu başvuranların İtalya'da sığınma talebinde bulunanların ağırlanacağı yerlerin açıkça yetersiz olduğuna ilişkin yapmış oldukları tespiti katılmakta olup, bunun sonuçlarının işgal edilen binalarda veya sağlıksız farklı yerlerde kalmak zorunda kalan çocuklar için çok ağır olduğunu savunmaktadır. Bu sivil toplum kuruluşu OSAR raporunda yayınlanan bilgilere dayanmaktadır.

c) Müsait olan birimlerdeki barınma koşulları

83. Başvuranlar gibi *Defence for Children* (Çocuklar için koruma) kuruluşu da OSAR raporuna atıfta bulunarak, Dublin yönetmeliği çerçevesinde İtalya'ya gönderilen birçok ailenin başta CARA'lar olmak üzere İtalya'ya vardıkları an birbirlerinden ayrılarak farklı barınma birimlerine yerleştirildiklerini ileri sürmektedir. Bu uygulama Milan şehrinde de aynı şekilde gerçekleşmektedir. *Defence for Children* (Çocuklar için koruma) kuruluşu görüşlerinde 20 Kasım 1989 tarihli uluslararası çocuk hakları sözleşmesinde belirtilen « çocuğun yüksek yararı » kavramını vurgulayarak, « Dublin » iadelerine ilişkin olaylarda çocuğun sosyal ve duygusal gelişiminin « çocuğun yüksek yararını » değerlendirmede belirleyici olduğunu varsaymaktadır. Sivil toplum kuruluşu özellikle, 1 Ocak 2014 tarihinde yürürlüğüne giren Dublin III yönetmeliğinin 6. maddesine (yukarıdaki 35. paragraf) atıfta bulunmaktadır.

84. *Defence for Children* (Çocuklar için koruma) kuruluşu, Birleşmiş Milletler Çocuk Hakları Komitesi'nin aile ortamının korunmasına verdiği öneme gönderme yaparak, barınma koşulları ile ilgili olarak Mahkeme'nin özellikle sığınmacı çocuklar olmak üzere, çocukların tutulmasına ilişkin içtihadına başvurmaktadır. Sonuç olarak, sivil toplum kuruluşu Mahkeme'den, sığınma talebinde bulunanların barınma koşullarının güvensiz oluşundan dolayı çocukların İtalya'ya gönderilmesinin durdurulmasını talep etmiştir.

85. « Çocuğun yüksek yararı » kavramına başvuran AIRE merkezi, CERE ve uluslararası af örgütü, çocukların başka Avrupa Birliği üye devletlerine gönderilmelerinin, bunun sadece onların yüksek yararına uygun olduğu sürece gerçekleştirilmesi gerektiğini vurgulamışlardır.

86. İtalyan hükümetine gelince, bu hükümet 12 Şubat 2014 tarihli duruşmada, bir yandan, başvuranların gelişinden hemen önce Bari'de bulunan CARA'da meydana gelen şiddet olayları onaylamış, diğer yandan da, sığınma talebinde bulunan ailelerin düzenli olarak birbirlerinden ayrılmak zorunda kaldıklarını reddetmiştir. Bu son durum, sadece birkaç defa, sığınma talep edenlerle ilgilenilmeye başlandığı ilk günlerde ve kimlik tespiti yapıldığı sırada yaşanmış olup, çok kısa sürmüştür. İtalyan hükümeti, görüşlerinde, aralarında başvuranların da bulunduğu sığınma talep edenlerin bir kısmını savunmasız olarak değerlendirdiğini ve bunlarla, kendilerine kalacak yer, yiyecek, sağlık desteği, italyanca dersleri, sosyal hizmetlere yönlendirme, hukuki danışmanlık, mesleki eğitim, çıraklık stajı ve tek başına ev arama konusunda yardım sağlayan SPRAR sistemi bünyesinde ilgilenildiğini belirtmiştir.

B. Mahkeme'nin değerlendirmesi

87. Mahkeme ilk önce, başvuranların İtalya'ya iade edilmeleri halinde İsviçre hükümetine göre, Bolonya'da SAF tarafından finanse edilen bir

birimde (yukarıdaki 75. paragraf) kalacaklarını ortaya koymuştur. Her ne kadar, bu durum Sözleşme'nin 37 § 1 b) ve c) maddesi kapsamında bir sorun teşkil ediyor ise de, Mahkeme bunu, başvurunun esas incelemesine dahil etmenin daha uygun olacağına karar vermiştir. (yukarıdaki 121. paragraf).

1. Sözleşme kapsamında İsviçre'nin sorumluluğu

88. Mevcut olayda Mahkeme, İsviçre'nin Sözleşme'nin 3. maddesi çerçevesindeki sorumluluğuna itiraz edilmediğini tespit etmiştir.

Ancak, Mahkeme, *Bosphorus Hava Yolları Turizm ve Ticaret Anonim Şirketi/İrlanda* ([BD], n° 45036/98, § 152, AIHM 2005-VI) davasında Sözleşme'nin tarafların faaliyet alanlarında iş birliği amacıyla egemenlik yetkilerini uluslararası bir kuruluşa devretmelerine engel olmadığını hatırlatmanın faydalı olacağını düşünmüştür. Ancak, devletler, temsilcilerinin iç hukuktan veya uluslararası hukuki sorumluluklarını gözetme ihtiyacından kaynaklanan eylemlerinden veya eylemsizliklerinden dolayı Sözleşme bakımından yine de sorumlu olmaktadır (aynı yerde § 153). Bu yasal yükümlülüklerini ifa etmek amacıyla devletin aldığı bir tedbir, sözkonusu kuruluşun temel haklara en azından Sözleşme'nin sağladığı korumaya eşit ölçüde bir koruma sağladığının temin edildiği takdirde meşru gösterilebilir. Buna rağmen, bir devlet, Sözleşme kapsamında, uluslararası hukuki yükümlülüklerine tam anlamıyla ilişkin olmayan, özellikle takdir yetkisinden kaynaklanan tüm eylemleri bakımından tamamen sorumlu sayılacaktır (aynı yerde, §§ 155-157; ayrıca bakınız *Michaud/Fransa*, n° 12323/11, §§ 102-104, AIHM 2012).

Bosphorus davasındaki İrlanda'nın aksine, İsviçre, Avrupa Birliği üyesi olan bir ülke değildir. Ancak, İsviçre Konfederasyonu ile Avrupa Topluluğu arasındaki 26 Ekim 2004 tarihli ortaklık anlaşmasına göre İsviçre Dublin yönetmeliği ile bağlı olup (...) bu belgenin uygulanma sistemine katılmaktadır.

89. Oysa ki, Mahkeme, Dublin yönetmeliğinin 3 § 2 maddesinin, 3 § 1 maddesinde belirtilen genel kuraldan sapılarak, her üye devletin üçüncü bir ülke vatandaşının yaptığı sığınma talebini, her ne kadar bu inceleme sözkonusu yönetmeliğin belirlediği ölçütler gereğince kendisine tanınmamış olsa bile, inceleyebileceğini öngördüğünü ortaya koymuştur. Burada bir « egemenlik » şartı sözkonusudur (...). Bu durumda, ilgili devlet, yönetmelik kapsamında, sığınma taleplerini inceleme konusunda sorumlu üye devlet haline gelip, bu sorumluluğa bağlı yükümlülükleri üstlenmektedir (daha evvel bahsedilen *M.S.S.*, § 339). Ortaklık anlaşmasının etkisiyle bu sistem İsviçre'ye de uygulanmaktadır.

90. Mahkeme, isviçreli yetkililerin, Sözleşme'den doğan yükümlülüklerini yerine getirmediğini tespit etmeleri durumunda, Dublin yönetmeliği kapsamında, başvuranları İtalya'ya iade etmekten kaçınabilecekleri sonucuna varmıştır. Böylece, başvuranların İtalya'ya

gönderilmeleri hakkındaki kararın Dublin yönetmeliği tarafından ortaya konulan sistem çerçevesinde, İsviçre'yi bağlayan uluslararası hukuki yükümlülüklerden kaynaklanmadığını ve bu durumda eşdeğer koruma karinesinin olayda uygulanmayacağını varsaymaktadır (bakınız, *mutatis mutandis*, daha evvel bahsedilen *M.S.S.*, § 340).

91. Sonuçta, mevcut olayda, İsviçre'nin Sözleşme'nin 3. maddesi kapsamında sorumlu sayılabilmesi gerekmektedir.

(...)

3. Esas hakkında

a) Genel prensipler

93. Mahkeme, yerleşik içtihatlarına göre, bir sözleşmeci devlet tarafından bir sığınmacının ülke dışına çıkarılmasının 3. madde uyarınca bir sorun doğurabileceğini ve bunun sonucu olarak, ilgili kişinin kabul edildiği ülkede işkence ya da insanlık dışı ya da aşağılayıcı muamele ya da cezaya tabi tutulacağına ilişkin gerçek bir tehlikeyle karşılaşacağına inanmak için esaslı gerekçeler bulunduğu, bu devletin Sözleşme bakımından sorumlu tutulabileceğini hatırlatmıştır. Böylesi koşullarda, 3. madde bireyin o ülkeye gönderilmeme yükümlülüğünü yükler (*Saadi/İtalya* [BD], n° 37201/06, § 152, AİHM 2008 ; önceden bahsedilen *M.S.S.*, § 365 ; *Soering/Birleşik Krallık*, 7 Temmuz 1989, §§ 90-91, A serisi n° 161 ; *Vilvarajah ve diğerleri/Birleşik Krallık*, 30 Ekim 1991, § 103, A serisi n° 125 ; *H.L.R./Fransa*, 29 Nisan 1997, § 34, *Derleme* 1997-III ; *Jabari/Türkiye*, n° 40035/98, § 38, AİHM 2000-VIII ; *Salah Sheekh/Hollanda*, n° 1948/04, § 135, AİHM 2007-I).

94. Mahkeme, birçok defa 3. maddede öngörülen yasak kapsamına girebilmesi için bir muamelenin asgari ağırlık seviyesine ulaşmış olması gerektiğini hatırlatmıştır. Bu asgari eşiğin değerlendirilmesi görecelidir; bu değerlendirme, davanın tüm koşullarına ve özellikle de muamelenin türü ve çerçevesine, icra edilme şekillerine, süresine, fiziksel ve ruhsal etkilerine ve bazen de, mağdurun, cinsiyeti, yaşı ve sağlık durumuna bağlı olduğunu belirtmiştir (özellikle, bakınız *Kudla/Polonya* [BD], n° 30210/96, § 91, AİHM 2000-XI ; önceden bahsedilen *M.S.S.*, § 219).

95. Ayrıca Mahkeme, Sözleşme'nin 3. maddesinin sözleşmeci devletlerin egemenlik alanlarındaki herkese konut sağlamaya mecbur oldukları şeklinde yorumlanamayacağına işaret etmenin gerekli olduğu kanısındadır (*Chapman/Birleşik Krallık* [BD], n° 27238/95, § 99, AİHM 2001-I). Sözleşme'nin 3. maddesi, belirli bir yaşam standardı sürdürebilmeleri için sığınmacılara mali yardımda bulunulması şeklinde genel bir yükümlülük de yüklemes (*Müslim/Türkiye*, n° 53566/99, § 85, 26 Nisan 2005 ; önceden belirtilen *M.S.S.*, § 249).

96. *M.S.S.* kararında (§ 250) Mahkeme, söz konusu olaydaki meselenin, aynı şekilde ele alınamayacağı düşüncesindedir. *Müslim* davasındaki

durumdan farklı olarak (önceden bahsedilen §§ 83 ve 84), yoksullaşmış sığınmacılara barınma ve saygın maddi koşulların sağlanması yükümlülüğü artık pozitif hukuka girmiş olup, bu yükümlülüğe uygun davranmak, Avrupa Birliği hukukunu daha doğrusu Karşılama talimatını içselleştirdikleri kendi mevzuatları gereği yunan makamlarına düşmektedir. Bu olayda başvurunun Yunanistan makamlarına karşı ileri sürdüğü husus, bu makamların kasıtlı ya da ihmali davranışları nedeniyle pratikte kendisinin temel ihtiyaçlarının karşılanması için bu haklardan yararlanmasının imkânsız hale gelmesidir.

97. Bu aynı kararda (§ 251), Mahkeme, sığınma talebinde bulunan başvuranın konumuna büyük önem vermiştir. Bu konumu nedeniyle başvuran, özellikle güvenden yoksun ve elverişsiz durumda bulunan bir insan topluluğuna ait olmaktadır. Mahkeme, bu şekildeki özel bir korumaya muhtaç olma durumunun, Cenevre sözleşmesinden, HCR'nin görev ve faaliyetlerinden ve Avrupa Birliği karşılama talimatında yer alan normlardan kaynaklandığı gibi uluslararası ve Avrupa seviyesinde de geniş bir mutabakata konu olduğunu tespit etmiştir.

98. Halen *M.S.S.* kararında (§§ 252 et 253) olduğu gibi, aşırı maddi bir yoksulluk durumunun 3. madde kapsamında bir sorun teşkil edip etmeyeceğini tespit ederken Mahkeme, « devlet hizmetine tam anlamıyla muhtaç olan başvuranın, eksikliklerin ve mahrumiyetin insan haysiyeti ile bağdaşmayacak derecede ağır olduğu bir durumda karşılaştığı yetkililerin umursamazlığından dolayı devletin 3. madde kapsamında sorumlu olması ihtimalini » dışlamadığını hatırlatmıştır (*Budina/Rusya*, (karar), n° 45603/05, 18 Haziran 2009).

99. Özellikle çocuklar ile ilgili olarak, Mahkeme, çocuğun aşırı derecede korumasız olmasının belirleyici olduğunu ve yasadışı olarak kalan yabancı statüsüne ağır bastığını unutmamak gerektiğini belirtmiştir (*Mubilanzila Mayeka ve Kaniki Mitunga/Belçika*, n° 13178/03, § 55, AİHM 2006-XI ; *Popov/Fransa*, n°s 39472/07 ve 39474/07, § 91, 19 Ocak 2012). Sonuçta, çocuklar, yaşlarına, bağımlılıklarına ve hatta sığınma talep eden konumlarına göre özel ihtiyaçlara sahiptirler. Mahkeme, ayrıca, çocuk hakları sözleşmesinin devletlerden, sığınmacı olma hakkını elde etmeye çalışan bir çocuğun, ister yalnız ister ailesi ile birlikte olsun, insani yardım ve korumadan yararlanabilmesi için uygun tedbirlerin alınmasını istediğini hatırlatmıştır (bu anlamda bakınız, önceden bahsedilen *Popov*, § 91).

b) Bu prensiplerin olaya uygulanışı

100. Başvuranlar asıl olarak, İtalya'ya «kendileri ile ilgilenileceğine dair şahsi bir teminat olmaksızın » gönderilmeleri halinde, sığınma talep edenleri karşılama sistemindeki « sistemli eksikliklerin » varlığına bağlı olan insanlık dışı ve aşağılayıcı bir muameleden dolayı mağdur olacaklarını iddia etmektedirler.

101. Bu şikayeti incelemek için Mahkeme, daha evvel bahsedilmiş olan ve olayların gerçekleştiği tarihte Yunanistan'daki genel durumun ışığında başvuranın kişisel durumunu değerlendirdiği *M.S.S.* kararında benimsediği yaklaşımına benzer bir yaklaşım benimsemesi gerektiğini düşünmektedir.

102. Yerleşik içtihadına göre, Mahkeme, sığınma talebinde bulunan birinin üye devletlerden biri tarafından sınır dışı edilmesinin, ilgili kişinin gönderildiği ülkede işkenceye, insalık dışı veya aşağılayıcı muameleye veya cezaya maruz kalacağına ilişkin « gerçek bir risk » olduğuna « inanılacak ciddi ve kesin gerekçeler » olduğu takdirde 3. madde açısından sorun teşkil edebileceğini hatırlatmaktadır (yukarıdaki 93. paragraf).

103. Aynı şekilde, *M.S.S.* kararında, « Dublin » sistemine katılmış olan bir devletin Sözleşme'de öngörülen temel haklara riayet edeceğine ilişkin karinenin kesin olmadığı anlaşılmaktadır. Avrupa Adalet Divanı kendi içtihadı çerçevesinde, « Dublin » sistemindeki bir devletin Avrupa Birliği Sosyal Haklar Şartının 4. maddesinden doğan yükümlülüklerine riayet edeceğine ilişkin karinenin « sığınma talep edenlerin, üye ülkedeki sığınma usulündeki ve karşılama şartlarındaki sürekli eksiklikler nedeniyle buraya iade edildiklerinde Şartın 4. maddesi uyarınca insanlık dışı ve aşağılayıcı muameleye maruz kalacakları » (...) durumlarda ortadan kalkacağına karar vermiştir.

104. « Dublin » iadesi durumunda, « iade edilen » üye devletin Sözleşme'nin 3. maddesine riayet ettiğine ilişkin karine, iadeye konu olacak kişinin iade edileceği ülkede bu hükme aykırı muameleye maruz kalacağına ilişkin « gerçek bir tehlikenin » olduğuna « inandıracak ciddi ve kesin gerekçelerin » olması durumunda meşru bir şekilde çürütülebilir. .

Karşılaşılabilecek olan riskin kaynağı Sözleşme tarafından sağlanan korumanın ve bunun iadeyi gerçekleştiren devlete yüklediği yükümlülüklerin seviyesini hiçbir yönden değiştirmemektir. Bu durum, devleti sözkonusu tedbire konu olan kişinin durumunu kişisel ve derinlemesine incelemekten ve insanlık dışı ve aşağılayıcı bir muameleye maruz kalma riskinin kesin olması halinde iadeyi ertelemekten muaf tutmamaktadır.

Mahkeme bu yaklaşımın 19 Şubat 2014 tarihli kararında Birleşik Krallık yüksek mahkemesi tarafından benimsendiğini belirtmiştir (...).

105. Bu olayda, Mahkeme, İtalya'da sığınma talebinde bulunanların karşılanmasına ilişkin uygulamasının genel durumunu ve başvuranların özel durumlarını göz önünde bulundurarak, başvuranların İtalya'ya gönderilmeleri halinde 3. maddeye aykırı muamelelere maruz kalma tehlikesinde olacaklarına inandıracak kesin ve ciddi gerekçelerin olup olmadığını araştıracaktır.

i. İtalya'ya sığınma talebinde bulunanları karşılama sisteminin genel durumu

106. Genel durum ile ilgili olarak, Mahkeme, *Mohammed Hussein* (daha evvel bahsedilen, § 78) kararında 2012 tarihinde yayınlanmış olan HCR

tavsiye kararlarının ve İnsan Hakları Komiseri'nin raporunun bir takım eksiklikleri tespit ettiklerini ortaya koymuştur. Başvuranlara göre bu eksiklikler « düzenli » olup, kimlik tespiti usulünün ağırlığından, karşılama birimlerinde kısıtlı yer bulunmasından ve bu birimlerde süre gelen yaşam şartlarına bağlıdırlar (...).

α) Kimlik tespit işlemlerinin ağırlığı

107. Kimlik tespit işlemlerinin ağırlığından kaynaklanan zorluklar ile ilgili olarak, Mahkeme başvuranların kimliklerinin daha evvel tespit edildiğini ve gerek isviçreli yetkililer olsun gerekse İtalya yetkililer olsun başvuranlar hakkında gerekli tüm bilgilere sahiptirler. Ayrıca, başvuranların Stignano'ya vardıklarında polise sahke kimlik vermiş olmalarına rağmen (yukarıdaki 10. paragraf) İtalyan yetkililer onların kimliklerini on gün içinde tespit etmiştir. Bu durumda, başvuranların şikayetlerinin bu kısmı olayın incelenmesi ile doğrudan ilgili olmayıp, Mahkeme bunun üzerinde daha fazla durmanın gerekli olmadığını düşünmektedir.

β) Karşılama birimlerinin barındırma kapasiteleri

108. Sığınma talebinde bulunanlar için ağırlama birimlerinin barındırma kapasiteleri ile ilgili olarak, başvuranlar sivil toplum kuruluşları tarafından gerçekleştirilen detaylı çalışmalara dayanmaktadır. Bu çalışmalara göre, İtalya'ya yapılan sığınma talepleri 2011 yılında 34 115, 2012 yılında 15 715 olup, bu sayı 2013 yılında artış göstermiştir. OSAR'ın raporuna göre 2012 yılında İtalya'da yaşayan sığınmacı sayısı 64 000'e yükselmiştir. Oysa ki, aynı yıl CARA'lar sadece 8 000 kişilik yere sahipti. Bekleme listeleri çok uzun olduğu için buraya başvurmuş olanların çoğunluğunun buraya yerleşebilme konusunda hiçbir bir beklentisi olmamaktadır. SPRAR'a ait olan kuruluşlar ile ilgili olarak OSAR raporu buradaki yer sayısını 4 800 olduğunu, 5 000 kişinin ise bekleme listesine kaydolduğunu belirtmiştir. Aynı rapor, Caritas ve JRS gibi iki diğer kuruluşa göre, kalış süresi altı ay ile sınırlı olan SPAR'a ait kuruluşlara kabul edilen kişilerin sadece % 6'sının iş bulup İtalyan toplumuna profesyonel anlamda entegre olduğunu ortaya koymuştur. Belediyeye ait konut merkezleri sadece sığınma talebinde bulunanları değil, tüm yokluk içerisinde olan kişileri de ağırlamaktadır. Burada da aynı şekilde yer sayısı ihtiyacın çok altında kalmaktadır. OSAR raporuna göre Roma şehri 1 300 yere sahiptir. Bekleme listesi 1 000 kişiden oluşmakta olup, bu listede olanlara uygun bir yerin ayarlanması ortalama üç ay sürmektedir. Milan'da ise sadece 400 kişilik yer olup aile üyeleri düzenli bir şekilde birbirinden ayrılmaktadırlar.

109. Mahkeme, bu sayılara İsviçre hükümetinin itiraz etmediğini ve bu hükümetin, yıllardır hiç durmadan gelen sığınma talebi akınına karşı koyabilmek için italyan yetkililerin harcadıkları çabanın altını çizmekle yetindiğini tespit etmiştir. İtalyan hükümeti görüşlerinde italyan yetkililerin giriştikleri çabanın sığınma talebinde bulunanları ağırlayabilme kapasitesini

arttırabilme yönünde olduğunu belirtmiştir. Özellikle, Eylül 2013 tarihinde SPAR'ların toplam yer sayısının 2014-2016 dönemi boyunca 16 000'e çıkarılmasına karar verilmiştir. 1 230 yerin tahsis edilmesiyle mevcut yer sayısı 9 630'a çıkarılmıştır. (yukarıdaki 78. paragraf).

110. Mahkeme, İtalya'da, barınacak yeri olmayan sığınma talebinde bulunanların sayılarının hesaplanması için kullanılan metotların tartışmalı olduğunu ortaya koymuştur. Kullanılan sayısal verilerin doğruluğu tartışmasına girmeden, Mahkeme, 2013 yılında, özellikle, italyan hükümetinin belirttiği gibi 15 Haziran 2013 tarihinde 14 184'ye ulaşmış olan sığınma talebinde bulunanların sayısı (yukarıdaki 78. paragraf) ile sığınma talebinde bulunanları italyan hükümetine göre her zaman ağırlayacak olan SPRAR ağına ait kuruluşlardaki müsait olan yer sayısı (9 630 adet) arasındaki çarpıcı orantısızlığı tespit etmekle yetinmektedir (yukarıdaki 76. paragraf). Üstelik, talep sayılarının sadece 2013 yılının ilk altı ayına dayandığı varsayılırsa bu sayının, tüm yıl boyunca çok daha fazla olacağı ve bu durumun SPRAR sisteminin barındırma kapasitesini daha da zayıflatacağı barizdir.

Ayrıca, Mahkeme, ne İsviçre ne de İtalyan hükümetinin CARA ve SPRAR sistemlerinin toplam kapasitelerinin, barınma ihtiyacının, hepsini olmasa bile, en azından önemli bir bölümünü karşılayabileceğini dile getirdiklerini gözlemlemiştir.

γ) Müsait olan kuruluşlarda barınma koşulları

111. Müsait olan kuruluşlardaki yaşam koşulları ile ilgili olarak, başvuranlar tarafından sayılan çalışmaların bazıları barınma merkezlerinde izdihamin, sağlığa aykırı durumların ve yaygınlaşmış bir şiddetin hakim olduğunu ortaya koymuştur (yukarıdaki 66-67. paragraflar). Başvuranlar aynı şekilde, Bari'deki CARA'da kaldıkları kısa sürelik dönemde kendilerinin de bu şiddet olaylarına şahit olduklarını belirtmişlerdir. Ayrıca, bazı merkezlerde sığınma talebinde bulunan ailelerin düzenli bir şekilde birbirlerinden ayrı kaldıklarını savunmaktadırlar.

112. Mahkeme, 2013 tavsiye kararlarında, HCR'nin gerçekten de, kuruluşların boyutlarına göre verilen hizmetlerdeki aksaklıklara ve ulusal boyutta koordinasyon eksikliğine bağlı bir takım zorluklardan bahsettiğini tespit etmiştir. Ancak, karşılama koşullarındaki, özellikle 2011 yılındaki, bazı bozulmalar ile CARA'daki nüfus yoğunluğu sorununu ortaya koyan HCR, sağlıksız şartlara ve genelleşmiş şiddet durumuna değinmeyip, sığınma talebinde bulunanların ağırlanma kalitesini iyileştirmek için italyan yetkililerin harcadıkları çabaları takdirle karşılamıştır. İnsan Hakları Komiseri'ne gelince, 2012 yılı raporunda, o da, acil karşılama merkezlerindeki hukuk danışmanlığı, bakım ve psikolojik yardım, korumasız durumda olanların kimliklerinin tespit edilme süresi ve nakiller sırasında aile birliğinin korunması gerekliliği konusunda özel bir endişeyi

dile getirerek « bazı karşılama merkezlerinde » bazı sorunların olduğunu ortaya koymuştur.

113. Son olarak, Mahkeme, 12 Şubat 2014 duruşmasında italyan hükümeti, bir yandan, Bari'deki CARA'da başvuruların gelişinden hemen evvel şiddetin mevcut olduğu dönemlerin yaşandığını teyit emiş, diğer yandan ise, sığınma talebinde bulunan ailelerin düzenli olarak birbirlerinden ayrıldıklarını inkar etmiştir. Böyle bir durum, kimlik tespiti sırasında, çok kısa süreliğine ve ancak bir kaç defa gerçekleşmiştir.

114. Bu önceden anlatılanlara göre, İtalya'daki güncel durum, daha evvel bahsedilmiş olan *M.S.S.* kararı dönemindeki Yunanistan ile kesinlikle karşılaştırılamaz. Çünkü, o dava Mahkeme, Yunanistan'da onbinlerce sığınma talebine karşı 1000'den daha az ağırlama merkezi bulunduğunu, başvuran tarafından aktarılan en ağır yoksulluk koşullarının büyük ölçekte yaşanan bir durum olduğunu tespit etmiştir. Bu durumda, mevcut davada Mahkeme'nin yaklaşımı da *M.S.S.* davasındakiyle aynı olmayacaktır.

115. Her ne kadar İtalya'daki karşılama birimi ve buna ilişkin uygulamanın genel durumu bu ülkeye yapılacak her iadeye engel teşkil etmeyecek ise de, yukarıda belirtilen bilgi ve veriler bu sistemin güncel kapasitesi hakkında ciddi şüpheler doğurmaktadır. Mahkeme, buradan, barınabilecekleri yerlerden mahrum kalan veya çok kalabalık yerlerde, sıkışık, sağlık şartlarına aykırı ve şiddetin hakim olduğu şartlarda kalan sığınma talebinde bulunanların açıkça ortaya konan sayısına ilişkin varsayımın temelden yoksun olduğu gerekçesi ile bertaraf edilemeyeceği sonucunu çıkarmaktadır.

ii. Başvuranların kişisel durumları

116. Başvuranların kişisel durumları ile ilgili olarak Mahkeme, italyan polislerinin tespitlerine, italyan hükümetinin görüşlerine eklenmiş olan kayıtlara göre çiftin beş çocukları ile birlikte 16 Temmuz 2011 Calabria kıyılarına vardıkları ve sahte kimliklerini göstermeleri sebebiyle derhal kimlik tespiti uygulamasına tabi tutulduklarını tespit etmiştir. Aynı gün başvuranlar, 26 Temmuz 2011 tarihine kadar kalacakları Stignano belediyesi tarafından tahsis edilen bir karşılama birimine yerleştirilmişlerdir. Başvuranlar, gerçek kimlikleri tespit edildikten sonra Bari'deki CARA'ya nakledilmişlerdir. 28 Temmuz 2011 tarihinde hiçbir izinleri olmadan bilinmeyen bir istikamete doğru sözkonusu birimden ayrılmışlardır.

117. Ayrıca, İtalya'daki sığınma talebinde bulunanların genel durumu *M.S.S.* kararında (yukarıdaki 114. paragraf) incelenmiş olan Yunanistan'daki sığınma talebinde bulunanlarıkiyle karşılaştırılamayacağı gibi, mevcut davada başvuranların özel durumları, *M.S.S.* davasındaki başvuranınkinden farklıdır : birincilerle derhal italyan yetkililer tarafından ilgilenilmiş olmasına rağmen, ikinci önce tutuklanmış, daha sonra geçimini sağlayacak hiçbir kaynağı olmadan kaderine terk edilmiştir.

118. Mahkeme, 3. maddede öngörülen yasak kapsamına girebilmesi için bir muamelenin asgari ağırlık seviyesine ulaşmış olması gerektiğini hatırlatmıştır. Bu asgari eşiğin değerlendirilmesi görecelidir; bu değerlendirme, davanın tüm koşullarına ve özellikle de muamelenin türü ve çerçevesine, icra edilme şekillerine, süresine, fiziksel ve ruhsal etkilerine ve bazen de, mağdurun, cinsiyeti, yaşı ve sağlık durumuna bağlıdır (yukarıdaki 94. paragraf). Ayrıca, Mahkeme, sığınma talebinde bulunanların « özellikle temel sosyal haklardan yoksun ve korumasız » bir grup olarak, bu hüküm açısından « özel bir korumaya » ihtiyaçları olduğunu hatırlatmıştır (daha evvel bahsedilen *M.S.S.*, § 251).

119. Sığınma talebinde bulunanların « özel koruma » gereksinimleri, ilgili kişilerin çocuk olmaları halinde, onların özel ihtiyaçları ve aşırı korumasız durumda olmaları bakımından çok daha önemlidir. Bu, olayda olduğu gibi sığınma talebinde bulunan çocuklara ebevenyelerinin refakat ettikleri durumda bile geçerlidir (daha evvel bahsedilen *Popov*, § 91). Sonuç olarak, sığınma talebinde bulunan çocukların karşılanma koşulları « onları stresli ve sıkıntılı bir duruma sokmayacak, ruhsal durumlarında sarsıntı yaratmayacak » şekilde yaşlarına göre uyarlanmalıdır (*mutatis mutandis* daha evvel bahsedilen *Popov*, § 102). Aksi takdirde, bu koşullar, Sözleşme'nin 3. maddesinde öngörülen yasağın kapsamına girecek şekilde ağırlık eşiğine ulaşacaklardır.

120. Olayda, yukarıda belirttiği gibi (yukarıdaki 115. paragraf) Mahkeme, her ne kadar *M.S.S.* davası çerçevesinde incelediği Yunanistan'ın durumu ile karşılaştırılmayacak ise de, İtalya'daki karşılama sisteminin güncel durumunu göz önünde bulundurarak, bu ülkeye gönderilen önemli sayıdaki sığınma talebinde bulunanların kalacak yerlerinin olamayacağı veya sıkışık, sağlık şartlarına aykırı ve şiddetin hakim olduğu koşullarda kalabalık birimlerde kalacakları iddiasının temelden yoksun sayılamayacağını tespit etmiştir. Bu itibarla, İtalyan yetkililerinden, başvuranların İtalya'ya vardıklarında çocukların yaşlarına uygun olacak şartlara sahip birimlerde kalabileceklerine ve aile birliğinin korunacağına dair teminat almak işviçreli yetkililere düşmektedir.

121. Mahkeme, italyan hükümeti tarafından çocuklu ailelerin korumasız özel bir grup olarak kabul edildiklerini ve normal olarak bunlarla SPRAR ağı bünyesinde ilgilenildiğini dikkate almıştır. Bu sistem onlara kalacak yer, yiyecek, sağlık yardımı, italyanca dersleri, sosyal hizmetlere yönlendirme, hukuksal danışmanlık, mesleki eğitim, çıraklık stajı ve tek başına kalacak yer arama konusunda yardım sağlamaktadır (yukarıdaki 86. paragraf). Buna rağmen, italyan hükümeti görüşlerinde, başvuranlarla hangi özel koşullarda ilgilenileceği konusuna daha fazla bir açıklık getirmemiştir.

12 Şubat 2014 tarihli duruşmada İsviçre hükümeti FMB'nin italyan yetkililer tarafından başvuranların İtalya'ya gönderilmeleri halinde Bolonya'da SAF tarafından finansa edilen bir kuruluşa kalacakları konusunda kendilerini bilgilendirildiğini belirtmiştir (yukarıdaki 75.

paragraf). Ancak, yönlendirilecekleri birim, kalacakları yerin maddi şartları ve aile birliğinin korunacağı hakkında detaylı ve güvenilir bilgilerin yokluğunda, Mahkeme, isviçreli yetkililerin, başvuruların İtalya'ya gönderilmeleri halinde, onlarla çocukların yaşlarına uygun olacak şekilde ilgilenileceğini garanti edebilmeleri için yeterli bilgiye sahip olmadıklarını varsaymıştır.

122. Bu durumda, başvuruların İtalya'ya, isviçreli yetkililerin italyan yetkililerden, bir yandan, çocukların yaşlarına uygun şekilde ilgilenileceklerine, diğer yandan da, aile birliğinin korunacağına ilişkin önceden şahsi bir teminat almaksızın gönderilmeleri halinde Sözleşme'nin 3. maddesinin ihlal edileceği sonucuna varılmaktadır.

(...)

BU GEREKÇELERLE MAHKEME,

(...)

2. Üç oya karşı on dört oyla başvuruların İtalya'ya, isviçreli yetkililerin italyan yetkililerden, bir yandan, çocukların yaşlarına uygun şekilde ilgilenileceklerine, diğer yandan da, aile birliğinin korunacağına ilişkin önceden şahsi bir teminat almaksızın gönderilmeleri halinde Sözleşme'nin 3. maddesinin ihlal edileceğine *karar vermiştir* ;

(...)

İşbu karar fransızca ve ingilizce olarak tanzim edilmiş, Mahkeme tüzüğü'nün 77 § 2. ve 3. maddeleri uyarınca 4 Kasım 2014 tarihinde Strazburg'taki İnsan Hakları Sarayı'nda gerçekleştirilen kamuya açık bir duruşmada tebliğ edilmiştir.

Lawrence Early
Hukuk Danışmanı

Dean Spielmann
Başkan

Bu kararın ekinde, Sözleşme'nin 45 § 2. maddesi ve Mahkeme iç tüzüğü'nün 74 § 2. maddesine uygun olarak yargıç Casadevall'ın, yargıç Berro-Lefèvre'in ve yargıç Jäderblom'un ayrık görüşleri yer almaktadır.

D.S.
T.L.E.

© Avrupa Konseyi/Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi, 2015.

Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi'nin resmi dilleri Fransızca ve İngilizcedir. Bu çeviri, Avrupa Konseyi'nin İnsan Haklarına Destek Fonu'nun desteğiyle hazırlanmıştır (www.coe.int/humanrightstrustfund). Mahkeme'yi bağlamamaktadır ve Mahkeme, kalitesi konusunda herhangi bir sorumluluk kabul etmemektedir. Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi içtihatlarının veritabanı olan HUDOC üzerinden (<http://hudoc.echr.coe.int>) veya HUDOC'un bildirdiği başka veritabanları üzerinden yüklenebilir. Davanın isminin tamamen yazılması, yukarıdaki telif hakkıyla ilgili ifadeler kullanılması ve insan haklarına destek Fonu'na reSAFans yapılması şartıyla ticari olmayan amaçlarla kullanılabilir. Bu çevirinin tamamını veya bir kısmını ticari amaçlarla kullanmak isteyen herkesin, bu durumu belirtilen adrese bildirmesi rica olunur: publishing@echr.coe.int.

© Council of Europe/European Court of Human Rights, 2015.

The official languages of the European Court of Human Rights are English and French. This translation was commissioned with the support of the Human Rights Trust Fund of the Council of Europe (www.coe.int/humanrightstrustfund). It does not bind the Court, nor does the Court take any responsibility for the quality thereof. It may be downloaded from the HUDOC case-law database of the European Court of Human Rights (<http://hudoc.echr.coe.int>) or from any other database with which the Court has shared it. It may be reproduced for non-commercial purposes on condition that the full title of the case is cited, together with the above copyright indication and reSAFence to the Human Rights Trust Fund. If it is intended to use any part of this translation for commercial purposes, please contact publishing@echr.coe.int.

© Conseil de l'Europe/Cour européenne des droits de l'homme, 2015.

Les langues officielles de la Cour européenne des droits de l'homme sont le français et l'anglais. La présente traduction a été effectuée avec le soutien du Fonds fiduciaire pour les droits de l'homme du Conseil de l'Europe (www.coe.int/humanrightstrustfund) Elle ne lie pas la Cour, et celle-ci décline toute responsabilité quant à sa qualité. Elle peut être téléchargée à partir de HUDOC, la base de jurisprudence de la Cour européenne des droits de l'homme (<http://hudoc.echr.coe.int>), ou toute autre base de données à laquelle HUDOC l'a communiquée. Elle peut être reproduite à des fins non commerciales, sous réserve que le titre de l'affaire soit cité en entier et s'accompagne de l'indication de copyright ci-dessus ainsi que de la référence au Fonds fiduciaire pour les droits de l'homme. Toute personne souhaitant se servir de tout ou partie de la présente traduction à des fins commerciales est invitée à le signaler à l'adresse suivante : publishing@echr.coe.int.

